

'S-GRAVENHAGE, 9 Juli 1952

Ref. No. 7660

AAN: MINJUR

Fotocopie nr: 5700

FO

CODETELEGRAM

MP, Wnd MP, KK, BZ.

Plaats van afzending: DJAKARTA

Datum van afzending: 9-7-52

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 9-7-52

GEHEIM.

Mede voor Buitenlandse Zaken.

De verklaring van de PNI, waarvan ik U de tekst gisteren per telex seinde, heeft hier veel aandacht getrokken.

In politieke kringen is men algemeen van opinie, dat deze verklaring voornamelijk moet worden gezien als een "stunt". Nu de communisten de oppositie hebben verlaten en (tijdelijk) de nationalistische vlag hebben gehesen, kan de Masjumi eigenlijk alleen nog maar ultra-nationalisme preken. Onder een ontvustbarend geachte economische conjunctuur geeft dan vaak het vinden van de Nederlandse zondebok wat afleiding.

Bovendien staat de PNI voor de noodzaak binnenkort met een verkiezingsprogram te moeten verschijnen. De partijraad heeft over dit punt in de afgelopen week-ends verscheidene malen vergaderd en is er blijkbaar nog niet in geslaagd een program van meer constructief karakter te formuleren. De partijleiding meende echter alvast een poging te moeten doen om de kiezers iets voor te leggen en heeft in afwezigheid van Wilopo en buiten zijn medeweten het onderhavige communiqué uitgegeven.

De verklaring heeft haar geboorte mede te danken aan de tegenstelling Sidik - Wilopo, dat wil zeggen de oudere en jongere PNI generatie. Eerstgenoemde groep schijnt bezwaar te hebben tegen het gematigde beleid van Wilopo.

Voor mijn aarwankelijk vermoeden, dat de verklaring zou zijn tot stand gekomen op instigatie van de President, die voor een eventuele Irian-speech op 17 Augustus aanstaande een passende sfeer zou willen scheppen, heb ik geen bevestiging kunnen vinden.

De verklaring kan moeilijkheden in het Kabinet veroorzaken als de PNI Ministers haar geheel onderschrijven en als uitgangspunt nemen voor hun beleid. De instelling van een eigen bestuur voor West-Nieuw-Guinea bijvoorbeeld is een eis waarvoor de Masjumi niet te vinden is. De verklaring kan onmogelijk worden toegejuicht door de elementen, die op toekomstige besprekingen met Nederland hopen, daar deze verklaring van een der beide grootste regeringspartijen, naar ik veronderste bij U een zeer groot gedeelte van het Nederlandse volk, evenals op mij een deplorabele indruk zal hebben gemaakt. Ik hoop Vrijdag gelegenheid te hebben Mukarto en/of Darmasetiawan over deze kwestie te spreken, waarbij ik mij voorstel mij onder andere op het standpunt te stellen, dat de RI met dergelijke practijken haar eigen glazen ingooit.

PHR/MR

LAMPING 34

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

De P.N.I. over veiligheid, Nieuw-Guinea en de Unie

Buitenland beschuldigd

De partijleiding van de Partai Nasional Indonesia (P.N.I.) heeft Maandag een verklaring uitgegeven over de veiligheid, de Unie en Nieuw-Guinea.

De verklaring zegt o.m.: „Om verbetering in de verhouding tussen Indonesië en Nederland te kunnen bereiken, moet men de onderhandelingen over het Uniestatuut en West-Irian aan een grondige beschouwing onderwerpen en zeer spoedig tot resultaten komen. De betrekkingen tussen beide volkeren schijnen tengevolge van de steeds opnieuw voorkomende gebeurtenissen voortdurend slechter te worden. De aanslag op overste Harjono is een van de redenen van deze toestand. Voordien was de verhouding tussen beide landen echter reeds vertroebeld tengevolge van het mislukken der onderhandelingen over West-Irian, waardoor de overdracht thans reeds twee jaar werd uitgesteld.”

Hierop volgde een opsomming van andere gebeurtenissen, zoals het smokkelen van wapens en munitie (Taliss en Blitar); het vervoer van troepen en militaire uitrustingsstukken naar Irian, door de lucht en met behulp van Britse schepen; het openen van een luchtlijn van Nederland naar West-Irian over de Philippijnen zonder dat daarbij de onder Indonesische gezag staande gebieden worden aangedaan. In afwachting van oplossingen dient het Indonesische volk zich gereed te maken voor eventuele maatregelen voor het geval daar inspanningen

vergeefs mochten blijken, zoals het unilateraal opzeken van de Unie. Zeer spoedig dienen stappen te worden genomen om West-Irian bij het Indonesische grondgebied te voegen en wel door het instellen van een eigen provinciaal bestuur. Over de toestand van de veiligheid wordt in de verklaring gezegd, dat er een neiging bestaat aan te nemen, dat de ordeverstoringen onder invloed van het buitenland geschieden.

De verklaring noemt voorts de zaak Westerling, de relliesjes te Makassar, de opstand op de Molukken („waarvoor steun in geld en wapens van het Nederlandse leger te Makassar verkregen werd”) enz.

De P.N.I. spoort de regering aan, bij de pogingen om de veiligheid te herstellen, in de eerste plaats op dergelijke feiten de aandacht gevestigd te houden. Indien nodig zal men „scherpe doch oordelijke controle” moeten uitoefenen op verbandingen met het buitenland.

Twee vragen

Van onze correspondent

DJAKARTA, 8 Juli. — De verklaring van de P.N.I. vestigt de aandacht op „buitenlandse invloeden” en dringt bij de regering aan op toezicht op de buitenlanders en hun verbandingen. Men kan zich twee vragen stellen omtrent dit stuk, waarvan De Nieuwsgier vanochtend schreef: „De partijleiding van de op een na grootste Indonesische partij heeft niets anders gedaan dan een aantal feiten te noemen, deze met elkander in vaak scheef verband brengen om ze vervolgens een zodanig accent te geven, dat de voorstelling wordt gewekt alsof de bestaande onrust gaande gehouden wordt door een monsterachtig complot, geleid of althans beïnvloed door buitenlanders in Indonesië...”. Met deze verklaring speelt de leiding van de P.N.I. volgens De Nieuwsgier in de kaart van de slechtste en gevaarlijkste instincten, die thans onder invloed van de economische nood op allerlei terrein aan invloed winnen. De twee vragen, die wij ons stellen zijn: zal het regeringsbeleid door deze verklaring in een bepaalde richting worden gestuurd? En verder: wat kan de P.N.I. bewogen hebben thans bepaalde feiten zo te groeperen, als zij deed?

Een ingewijd Indonesisch politicus, die zowel weet wat in regeringskringen omgaat als de P.N.I. intern kent, wees ons er op, dat Indonesië, evenals Nederland, parlementair slechts in coalitie geregeerd kan worden, d.w.z., dat ook in Indonesië het regeringsstandpunt veelal de middenweg vormt van de dikwerf uiteenlopende standpunten van de partijen. Het is bekend, dat over Irian en de eventuele unilaterale overzegging van de Unie de meningen van de regeringspartijen in Indonesië uiteenlopen. Terwijl het kabinet, aldus deze zeggman, dus ongetwijfeld rekening zal houden met wat een der belangrijkste regeringspartijen in de ondernavige partijverklaring stelt, lijkt het aannemelijk, dat het kabinet ook rekening zal houden met de mening van andere partijen, zodat tenslotte wel niet of niet ver van de middenweg zal worden afgeweken. Onze zeggman wees er ook op, dat men alle in zijn juiste proporties dient te zien, wat vrij vertaald, al betekent, dat men de kwestie met een correctie zout moet nemen. Per slot van rekening aldus dit zeggman, is gebleken, dat bij alle uiteenlopende standpunten

partijen over een zo voornaam onderwerp als Irian dit tenslotte de kabinetsvorming niet heeft belet. Terwijl in Nederland, aldus de zeggman, bij de pogingen van dr. Drees de zaak Irian weleens een struikelblok zou kunnen zijn. Waarmede de zeggman wellicht bedoelde, dat bij alle partij-exclamaties bepaalde kwesties in Nederland soms nog zwaarder liggen dan in Indonesië.

Wat het ogenblik en de redenen van de verklaring van de P.N.I. betreft, lijkt ons voorsnog de conclusie voor de hand liggend, dat interne politieke verhoudingen het bijgebaar voor de P.N.I. nuttig maakten deze weg te bewandelen, nu ook de P.N.I. de tactiek van de nationalistische propagandisten gaat gebruiken. In het licht van de komende verkiezingen — wellicht volgend jaar — was het blijkbaar geboden zich thans reeds voor het publieke forum te begeven met onderwerpen, welke uiteraard voor een typisch nationale of nationalistische partij het meest passend lijken.

Ook op

pepe af vo

Arts wegens euthanasie veroordeeld

Hof bevestigt vonnis van de rechtbank

Het gerechtshof te Amsterdam heeft vanmorgen de vijftigjarige arts uit Eindhoven A. J. B. veroordeeld tot een jaar voorwaardelijk met een proeftijd van drie jaar. In dit arrest heeft het hof het vonnis van de Utrechtse rechtbank van 11 Maart bevestigd. De procureur-generaal had op 26 Juni tien maanden gevangenisstraf geëist.

De arts is veroordeeld wegens het verstrekken van een bepaald soort tabletten aan zijn broer, alsmede het toedienen van een morfine-injectie, waarop de dood van de broer was gevolgd. De broer, die al gedurende tien jaar in een inrichting te Soest werd verpleegd, leed aan een longziekte, die hem volgens de arts ondraaglijke pijnen bezorgde. Toen deze broer had gevraagd hem een middel te verschaffen, waardoor een einde aan zijn lijden zou komen heeft de arts daaraan gevolg gegeven.

In het arrest werd o.m. gezegd, dat dit de eerste keer was, dat een dergelijk feit voor een hof is behandeld, met name dat het slachtoffer een broer van de arts was.

Accoord voor de grafische bedrijven

Op de landdag, die de Bond van werknemers in de grafische bedrijven Zondag te Arnhem heeft gehouden, heeft het lid van het hoofdbestuur, de heer J. van der Vegt te Amsterdam, medegedeeld, dat de bond er in is geslaagd met de werkgeversorganisaties tot een accoord te geraken omtrent verhoging van de pensioenen en handhaving van het algemeen sociaal fonds. De werkgeversorganisaties hebben, met uitzondering van de organisatie van steendrukkerspatroons, in de voorwaarden van de bond toegestemd.

Het eerste internationale diëtistencongres geopend

Vanmorgen is in het Koninklijk Instituut voor de tropen te Amsterdam het eerste internationale diëtistencongres geopend door de voorzitter van de Nederlandse vereniging van diëtisten, mej. N. v. d. Broek. Zij verwelkomde dr. Muntenzand, de staatssecretaris van volksgezondheid, dr. v. d. Brgg, directeur-generaal van nationale gezondheidszaken, prof. dr. Ir. M. J. L. Dgls en de directeur en de diëtisten van het voorlichtingsbureau voor de voedingsraad. Verder de vertegenwoordigers van de F.A.O., de wereldgezondheidsorganisatie en de diverse nationale diëtistencongresen.

Dit congres brengt niet alleen de diëtisten uit verschillende landen en werelddelen bij elkaar, maar allen die geïnteresseerd zijn bij voedings- en diëtist-problemen, dus ook voedingspecialisten en biochemici. Het is het eerste internationale congres op het terrein van de voedingsleer.

Laatste Ni Spoed met her van de Gron

In parlementaire kringen ernstig rekening met de n dat de ontwerpen tot wijz Grondwet in Augustus res nieuwe Kamers zullen w daan. Vermoedelijk zal Tweede Kamer de ontwe Juli in de afdelingen ond

Delftse ereper voor Dirk Co

In een buitengewone vers de gemeenteraad van Delft middag; Dirk Coster gehu gelegenheid van zijn 65e verj Vele genodigden, o.w. letterkundigen, woonden de bij.

Nadat de stadsarchivaris, P. Oosterbaan, de verdien Jubilaris van Delft had uit zijn strijd tegen de be Taachtigers had gememoree loco-burgemeester, wethou Lausberg, mede, dat de ra Coster wegens zijn grote be Delft als letterkundige e penning van de stad had t De heer Coster heeft in e betoog geantwoord. Na zij hebben getuigd voor de bu welke hem liever was dan betoon ook, memoreerde hi en werken in zijn gebo schetste hij de invloed en e deze stad op zijn arbeid. H er naar gestreefd om Delft wustheid te brengen en hij l te zijn geslaagd.

Hierna sprak de oud-burg Delft, mr. G. E. van Walsur gemeester van Rotterdam, wees, dat deze onderschei zelden wordt verleend. Tenslotte voerde Anton kerken namens de leze woord; hij eerde Coster v erlijke en menselijke crit Na afloop was er een rec bij de heer Coster verschenken werden aangebod

Kinderverlam

De staatscourant van g de opgave van het aantal gevallen van bemettelijke de week van 22 tot en n Daaruit blijkt o.m., dat in de genoemde periode zijn aan gevallen van kinderverlam van kwamen negentien ge in Noord-Brabant (6 in E in Bakel en Milbeze, 3 2 in Gemert, 2 in Oudenbu Erp en Schayk); elf geval burg (2 in Maastricht en tel Heerlen, Kerkrade, Meers Nuth, Oirschot, Simpelvel, Venlo); vier gevallen in 2 (3 in Rotterdam, 1 in Gou Overijssel (2 in Almelo en 1 twee in Gelderland (n.l. in een in Friesland (n.l. in Do in Noord-Holland (n.l. in V gevallen zijn aangegeven in des Groningen, Drenthe, Zeeland,

Landbouweek te Wageningen

Van onze correspondent. WAGENINGEN, 7 Juli. — Maandagmiddag is de zeventende Nederlandse landbouweek geopend door prof. dr. A. C. Schuffelen, vice-voorzitter van het Nederlands genootschap voor landbouwetenschap, dat deze landbouweek in samenwerking met het Nederlands In-

Eeuwfeest S gevierd

Van onze correspon HENGELO, 7 Juli. — De van het honderdjarig besta directie van de Koninklijke reufabriek C. T. Stork & Hengelo aanleiding geweest daartoe gevormd fonds een te 50000 beschikbaar te ste

Advertentie

BEA

To your holiday
RESORT

Geregelde diensten op Madrid, Barcelona en de Kanaleilanden

Boek via Uw reisbureau of bij de BEA, Leidseplein 29, Amsterdam, telefoon 64448 (3 lijnen).

A Million Passages a Year by BEA

BIJETER EUROPEAN AIRWAYS

UIT HET Radioprogramma

Woensdag 9 Juli

Hilversum I (402 m.) VARA: 7.00 en 8.00 Nieuws. 8.15 Gram. 8.50 Voor de huisvrouw. 9.00 Gram. (9.35—9.40. Waterstanden). VPRO: 10.05 Morgenvulling. VARA: 10.20 Voor de vrouw. 11.00 Gram. 12.00 Orgelpiel. 12.30 Land- en tuinbouwmededelingen. 12.33 Voor het platteland. 12.36 Pianoduo. 12.53 Kalender. 13.00 Nieuws. 13.15 Gevarieerde muziek. 13.35 Gram. 14.00 Gesproken portret. 14.15 Groninger Oorlogsvereniging. 15.00 Kinderkoor. 15.20 Vierhandig piano spel. 15.30 Voor de zieken. 16.05 Voor de jeugd. 17.15 Danamuziek. 17.40 Ronds van Frankrijk. 17.50 Regeringszitting: „Dienverhalen uit „ToraJaland”. 18.00 Nieuws. 18.30 Actualiteiten. 18.30 Lichts muziek. 19.00 Lezing. 19.20 Gram. VPRO: 19.30 Voor de jeugd. VARA: 20.00 Nieuws. 20.05 Politiek commentaar. 20.15 Opera-muziek. 21.10 „Aetherforum”. 21.50 Gram. 22.15 „Lussen luisteraar en spreker”. causerie. 22.30 Pianoconcert. 23.00 Nieuws. 23.15 „George Gerahwin”, een micro-foto.

Hilversum II (238 m.) NCRV: 7.00 en 8.00 Nieuws. 8.15 Gewijde muziek. 8.45 Gram. 9.00 Voor de zieken. 9.30 Voor de huisvrouw. 9.35 Gram. 10.30 Morgendienst. 11.00 Gram. 12.00 Sopraan en piano. 12.30 Land- en tuinbouwmededelingen. 12.33 Micro, cello en piano. 13.00 Nieuws. 13.20 Militierskapel. 14.00 Gram. 14.15 Voor de meisjes. 15.00 Gram. 15.40 Clavecimbelrecital. 16.00 Voor de jeugd. 17.20 Orgelpiel. 17.30 Militair vraaggesprek. 18.00 Nieuws. 18.15 Viool en piano. 19.15 Boekbespreking. 19.30 Gram.